

GAZETA LWOWSKA

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:
LWÓW, UL. SŁOWACKIEGO 6. I-sze p.

Listy należy frankować. — Reklamacje
otwarte wolne od opłaty.
Rękopisów nadesłanych nie zwraca się.

Telefony:
REDAKCJI
21—18

ADMINISTRACJI
21—17

WYCHODZI CODZIENNIE PRÓCZ DNI POŚWIA-
TECZNYCH O GODZINIE 3-ciej POPOŁUDNIU

REDAKTOROWIE NACZELNI:
WOJCIECH BARANOWSKI
i Dr. MARCELI SZAROTA

CENA
NUMERU

15 gr.

PRENUMERATA:

Miejscowa miesięcznie: bez dostawy do do-
mu 2:60 — z dostawą 3:30. — Zamiejscowa
miesięcznie z przesyłką pocztową 3:30. —
Zagranicą 7— P. K. O. Nr. 141.690.

JAN ŚCIBOR.

Własna polityka czy cudza?...

Rezultat wyborów francuskich odbił się dziwnym echem w pewnych kołach „politycznych“ polskich. Tu i ówdzie poczęły się kształtować i dochodzić do głosu zdumiewający poglądy, iż wobec zwycięstwa wyborczego lewicy we Francji — na porządku dziennym i u nas winno znaleźć się takie przegrupowanie w Rzędzie, które byłoby pewnego rodzaju „dostosowaniem się“ do zmian, jakie zaszły w pałacu Burbońskim i konsekwentnie odbijają się na nowym francuskim gabinecie. Ryzykowano zdanie, iż nie tylko sprawa jakiejkolwiek pożyczki, ale nawet stosunku do rewizjonistycznych zakusów niemieckich będzie przez Francję traktowana poniekąd w zależności od tego, czy w Polsce dojdą do głosu żywioły, mogące liczyć na szczególne sympatie radykałów i socjalistów.

Rozumowanie tego rodzaju jest czemś wprost bezprzykładnym w zakresie szukania dróg i jakichś wytycznych dla organizowania życia własnego państwa i narodu. Jest to nie tylko zatracenie wszelkiej zbiorowej godności, ale także niebywałe splątanie wyobrażeń, zdradzające długą i uporczywą robotę, zmierzającą do zaciemnienia mózgow. Jest to dowód, że zaciemnienie to stało się w pewnym stopniu faktem dokonanym. W wielkim, poważnym miejscu zajmującym na świecie, społeczeństwie są więc dziś ludzie gotowi pogodzić się z rolą Ojczyzny swej jako uzależnionego od innych, bezwłasnowolnego komparsa. I ludzie ci wierzą naprawdę, iż jest to sposób uzyskania pozytywnych korzyści. Ileż upadku moralnego i zmącenia pojęć jednocześnie uwidoczniła się w tem w równej mierze!... Jakże chora musi być psychika i zarazem zdolność rozumowania tych, co doszli do granic takiego politycznego absurdu. Historycznie sięga on czasów przedzoborowych jeszcze, gdy partje i „familje“ przeciągały się w usłudze dla obcych potencji. Bezpośrednio, odrodzenie to nędznego oportunistu jest dziełem różnych „niezadowolonych“, zwalczających w imię własnego interesu polityczną niezależność Polski.

W prasie t. zw. opozycyjnej zrobiono niedawno odkrycie, iż „niezadowoleni“ to wogóle najpotężniejsza dziś grupa przechylająca wszędzie na tę lub inną stronę szale losów. „Niezadowoleni“ mieli więc zdecydować niby to o wyniku wyborów do sejmu pruskiego i francuskiego parlamentu. Być może... Brak nam sprawdzianu, któryby mógł potwierdzić tę nową teorię, wysuwającą na czoło odbywających się politycznych procesów czynnik wyłącznie negatywny. Jeśli jednak czynnik ten tu i ówdzie osiąga chwilowo znaczne wpływy, czy to ma znaczyć, że i my powinniśmy ukorzyć się przed nim i uznać w nim pewnego rodzaju *vis major*, walka z którym zgóry skazana jest na niepowodzenie?! Albowiem rada, czy domaganie się przystosowania własnego państwowego kursu do zmian, nastrojowych głównie, zaszłych gdzieindziej, ma wszystkie cechy „niezadowolenia“, pragnącego wygrać każ-

dy możliwy atut w walce z planowem i celowem dążeniem do opanowania wszystkich trudności chwili i podsegregowania wszelkich możliwych sił Narodu umocowaniu jego państwowej trwałości.

Silna władza, rządząca u nas od lat sześciu, ma oczywiście antagonistów co niemiara. Przesunięcie polityki wewnętrznej na inne tory jest ich marzeniem bezustannem, marzeniem o tak zwanej przez nich „praworządności“, mającej w samej rzeczy wrócić im przedewszystkiem utracone szanse. W tem pragnieniu poszczególne grupy i jednostki zatraciły zupełnie właściwą miarę rzeczy i widzą wszystko pod kątem swoich własnych smutków i nadziei. Dla nich najważniejszym jest obalenie obecnego stanu rzeczy i w tym kierunku gotowi wyzyskać każdą nawiązującą się ich zdaniem „okazję“. Ta-

ką okazją jest, jak sądzą, między innymi przesunięcie się przewagi w rządach Francji — dzięki wyborom — ku lewicy. Tę lewicę instruowali przeciw długo i usposobiali „nałęczycie“ do zwolenników „dyktatury“. Tak bowiem ochrzcieli walkę z wciąż warcholącym partyjniactwem... W rozpowszechniane przez nich baśnie chętnie wierzyli zagraniczni opozycjoniści i międzynarodowi demagodzy. Wierzyli jednak tak długo, jak długo sami stać mogli na gruncie doktryny wyłącznie.

Sytuacja dla lewicy we Francji, i nie tylko we Francji, zmienia się zasadniczo, gdy ta lewica staje się poważną uczestniczką rządów. Wówczas występuje w jej orientacji politycznej poważny moment — odpowiedzialności. I z tem się nasi „lewicowcy“ nie liczą niestety. W przyszłym rządzie francuskim zdają się widzieć tylko partyjnych sym-

patyków, ale nie zespół poważny mężów stanu, stojących na straży interesów państwowych. W tem tkwi właśnie nieporozumienie, mogące jedynie zachwalać, na benefis nowej większości w parlamencie francuskim jakoby, zmiany, oddawna zalecane przez opozycję polską. Dla żadnego rządu Francji pytanie: czy Polska ma prowadzić własną politykę wewnętrzną, czy imitować cudzą — nie istnieje i nie będzie istnieć nigdy. Poczucie patriotyzmu kierowniczych ludzi wielkiej Republiki, choćby bardzo nawet społecznie radykalnych, jest wszystkim dobrze znane. W Polsce, zgodnie z istniejącym przymierzem, na wspólnych niebezpieczeństwach opartem, chcą oni mieć sojusznika silnego przedewszystkiem i zdolnego do czynu. Zdrowy rozsądek mówi im zaś wbrew wszelkim sławom z nad Wisły nielojalnym skargom, iż siłę i czyn wydać może w tej chwili tylko Polska, prowadzona żelazną i nistrudzoną ręką, ale nie „przystosowująca“ małodusznie swe duchowe oblicze do zmiennych zagranicznych koniunktur i przygodnych sugestji.

Z ostatniej chwili.

Rozpaczliwa sytuacja w Austrii.

Wiedeń, 14 maja. (PAT.) Kanclerz Buresch przyjął posłów 4 mocarstw: Francji, Anglii, Włoch i Niemiec i zakomunikował im treść pisma rządu austriackiego, wystosowanego do generalnego sekretarza Ligi. Pismo to przedstawia szczegółowo rozpaczliwą sytuację finansową Austrii, oraz sytuację Austriackiego Banku Narodowe-

go. Pismo domaga się od Rady Ligi natychmiastowego zajęcia stanowiska i udzielenia Austrii rad co do jej dalszego postępowania. W sprawie sytuacji handlowo-politycznej pismo zapowiada akcję rządu austriackiego. Mianowicie, natychmiast po ukonstytuowaniu się, rząd zwróci się do państw naddunajskich i wszystkich

innych państw, skłonnych do rokowań na podstawie konkretnych projektów, dotyczących rozszerzenia obszaru gospodarczego.

Warszawie grozi strajk pracowników miejskich.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 14 maja. Wczoraj wieczorem odbyło się posiedzenie międzyrodowej komisji porozumiewawczej urzędników i robotników miejskich, na którym uchwalono zwrócić się do prezydium miasta z szeregiem żądań, a między innymi z żądaniem wypłaty reszty zaległości uposażeń za kwiecień b. r. oraz całkowitych pensyj majowych. W razie niespełnienia tego postulatu, uchwalono od poniedziałku 23 bm. proklamować strajk włoski.

Pogłoski o planowanym zamachu na min. Groenera.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 14 maja. Berliński „Vorwärts“ donosi, że w kołach politycznych obiegają w ostatnich dniach pogłoski o planowym zamachu na ministra Groenera. Pogłoski te powstały w związku z faktem aresztowania kilku osobników, których zachowanie się wzbudza podejrzenie policji. Pogłoski te dotychczas nie zostały zdementowane.

Skazanie sprawców napadu na Klotza.

Berlin, 14 maja. (PAT.). Oskarżeni o napad na Klotza posłowie narodowo-socjalistyczni Heines, Stegman i Weitzel skazani zostali na karę więzienia po trzy miesiące. Poseł Strass został uwolniony.

Pogrzeb dziecka Lindberga.

Trenton (New Jersey), 14 maja. (PAT.) Zwłoki syna Lindbergha zostały spalone w krematorium. Przy spalaniu obecni byli jedynie rodzice, szef policji stanu New Jersey i kilku przedstawicieli władz. Prezydent Hoover przesłał na ręce pani Lindbergh kondolencje, oświadczając przytem, że policja nie spocznie, dopóki zbrodniarze nie zostaną wykryci i ukarani z całą surowością.

Miejsce, w którym znaleziono zwłoki, jest ogrodzone i strzeżone

przez wojsko. Idzie o to, aby nie zostały zatarte ślady.

New Jersey, 14 maja. (PAT.) Przybył tu pułk Lindergh, który jest zrozpaczony, ale spokojny. Wyraził on życzenie zobaczenia zwłok dziecka przed ostatecznym zamknięciem trumny. Zwłoki były pokryte całunem. Lindbergh kazał go zdjąć, poczem pozostawał sam w pokoju, wpatrując się w okaleczone szczątki swego dziecka. W chwilę potem karawan samochodowy wyruszył w stronę krematorium.

Komunikat o naradach w Białogrodzie.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 14 maja. Z Białogrodu donoszą: Po popołudniowym posiedzeniu ministrów spraw zagranicznych państw Małej Ententy, ogłoszono następujący komunikat: Ministrowie spraw zagr. państw Małej Ententy, zebrani pod przewodnictwem ministra Marinkovica na dwóch posiedzeniach, rannem i popołudniowym, przystąpili do wymiany informacji i wrażeń o ogólnej sytuacji politycznej, jak również o poważnych trudnościach, które sytuacja ta pociąga za sobą. Następnie rozpoczęli badanie zagadnień, wysuniętych na konferencji

rozbrojeniowej i to zarówno z punktu widzenia politycznego, jak i technicznego. Zbadali sprawę procedury i metod pracy oraz samą istotę zagadnień, które należy rozstrzygnąć. Dalej potwierdzili wspólną linię postępowania, przyjętą już dawniej i ustalili procedurę, którą mają się kierować w przyszłości w zależności od rozwoju zagadnień, jakie staną przed konferencją genewską od ostatniego zebrania ministrów państw Małej Ententy. Dzień sobotni będzie poświęcony badaniu spraw, które ma się zajmować konferencja lozańska.

Konferencja ministrów spraw zagr. państw Małej Ententy.

Białogród, 13 maja. (PAT.). Czeskosłowacki minister spraw zagranicznych Benesz przybył dziś do Białogrodu, gdzie powitali go jugosłowiański premier i minister spraw zagranicznych Marinkowicz, oraz rumuński minister spraw zagranicznych Ghica, oraz liczni przedstawiciele prasy. Pierwsza konferencja ministrów spraw zagranicznych Małej Ententy odbyła się dziś przedpołudniem.

Bukareszt, 13 maja. (PAT.) Opinia przywiązuje do tegorocznego zjazdu ministrów spraw zagranicznych państw Małej Ententy specjalne znaczenie. „Curentul” spodziewa się, że prócz bieżących spraw natury gospodarczej, zjazd w Białogrodzie zajmie się kwestją rewizji traktatów. Dziennik wyraża przekonanie że Mała Ententa przy współudziale Francji da światu wyrażenie do zrozumienia, że wszelki początek rewizji traktatów pokojowych pociągnąć może nieobliczalne niebezpieczeństwa dla całej Europy.

Białogród, 13 maja. (PAT.). Prezes Rady Ministrów i minister spraw zagranicznych Jugosławji Marinkowicz złożył wobec przedstawicieli prasy oświadczenie w sprawie programu konferencji Małej Ententy. Premier podkreślił, że trzej ministrowie rozważają sprawę rozbrojenia, która była przedmiotem studjów przed zebraniem się konferencji w Genewie. Od tego czasu jednak wyłonili się nowe czynniki tego zagadnienia, wobec czego staje się potrzebne ułożenie zagadnienia całokształtu tego problemu. Jest rzeczą oczywistą, że zasadnicze wytyczne stanowisk państw Małej Ententy w tej sprawie nie ulegną zmianie. Drugą sprawą, figurującą na porządku dzien-

nym, jest konferencja lozańska, która ma rozważać problem odszkodowań. Wobec tego, że konferencja odbędzie się prawdopodobnie w czerwcu, jest rzeczą konieczną dokonanie wymiany poglądów w celu ich uzgodnienia, gdyż trzej ministrowie pragną tak samo, jak w stosunku do wszystkich innych spraw, zajęć i w tej sprawie stanowi-

ska, jeżeli nie całkowicie identyczne, to przynajmniej harmonizowane, skoro każde z państw jest odmiennie zainteresowane w zagadnieniu, związanym z konferencją lozańską. Trzecią sprawą, to zagadnienie współpracy gospodarczej państw nadunajskich, które było już przedmiotem rozmów państw Małej Ententy, prowadzonych

w końcu lutego i z początkiem marca w Genewie. Zagadnienie to ulega zmianom i dlatego to trzej ministrowie winni rozważyć je ponownie, tembardziej, że uważali zawsze, iż chodzi tu o punkt wyjścia w kierunku bardziej ogólnej organizacji gospodarczej Europy. Rozumie się samo przez się, że ministrowie dokonają również wymiany poglądów na sytuację Europy z punktu wydarzeń zmian, jakie zaszły w niej od zeszłorocznego zebrania ministrów w Bukareszcie, oraz od ostatnich rozmów, przeprowadzonych w Genewie.

Sensacyjny list Stresemanna w sprawie granic wschodnich Rzeszy.

Paryż, 13 maja. (PAT.). „Illustration” publikuje dziś dalsze dokumenty, pochodzące ze spuścizny po Stresemannie. Na szczególną uwagę zasługuje następujący dokument:

Pomówimy teraz o naszych granicach wschodnich — pisze Stresemann. — Ministrowie spraw zagranicznych Czechosłowacji i Polski Benesz i Skrzyński, pragnęli obaj wziąć udział w opracowaniu traktatu lokarnńskiego, i wysunęli propozycję układów arbitrażowych, dotyczących ich krajów. Nad tą kwestją nie zgodziliśmy się na-

wet dyskutować. Początkowo chcieli oni paktu o nieagresji, to znaczy paktu, w którym zobowiązalibyśmy się do zaniechania wszelkiej ofensywy. Jest to zobowiązanie, które przyjęliśmy w stosunku do Zachodu, jednakże odrzuciliśmy je w odniesieniu do granic wschodnich. Fakt wstąpienia Rzeszy do Ligi Narodów nie wyklucza bynajmniej kwestji wojny. Byłbym bardzo wdzięczny tym, którzy mówią o Lidze Narodów, gdyby sobie uważnie odczytali pakt. Jest on wysoce interesujący przez to, o czym mówi, i

przez to, o czym milczy. Liga przyjmuje możliwość wojny, o ile kwestje polityczne okażą się dla realizacji porozumienia niemożliwe. Nota Brianda z 16 czerwca próbowała ubezwładnić nas i żądała podpisania absolutnego traktatu arbitrażowego. W Locarno nie podpisaliśmy tych traktatów, przeciwnie, nasz system został przeformowany.

Nasz rzeczoznawca prawny Gauss dyskutował z polskim ministrem spraw zagranicznych i powiedział mu z polecenia niemieckiej delegacji: Niemcy odmówią wszelkiej dyskusji na temat uznania granic. Niemcy odmówią dyskusji w sprawie wyrzeczenia się wojny. Gotowe są natomiast pertraktować o wszystkich innych sprawach. Między Skrzyńskim a Gaussem nastąpiła w końcu prawdziwa kłótnia. Byli sprzymierzeńcy próbowali wówczas popierać ministrów czeskiego i polskiego, lecz nadaremnie. Obaj ministrowie wycofali swój projekt traktatu. Dalsze postępowanie obu ministrów było różne. Zręczny Benesz, który nic nie uzyskał, udawał, że jest zadowolony i miał rozpromienioną minę. Skrzyński przeciwnie nie zdołał opanować swej irytacji.

Było to zresztą w prasie, że po parafowaniu traktatu, minister polski pierwszy opuścił salę, ale rzeba było widzieć z jaką miną wychodził z sali. Już to wskazuje, czy Polska uważa Locarno za sukces swej polityki.

Następnie stwierdza Stresemann, że sytuacja Francji jest niemiernie niepomyślna i że nie mogłaby ona prawdopodobnie udzielić pomocy w razie zaatakowania Polski. Przedtem Francja zobowiązała się udzielać pomocy Polsce we wszystkich wypadkach, jakiego tylko powstała. Obecnie może ona interwenjować jedynie w tym wypadku, o ile Niemcy będą wyraźnie stroną napastującą. Otóż stwierdzenie, kto w razie zbrojnego konfliktu jest stroną napastującą, nie jest bynajmniej łatwe. Naogół nie dzieje się w ten sposób, aby którakolwiek strona prowadząca wojnę dała po sobie poznać, że jest stroną napastującą.

Na innym miejscu Stresemann pisze: Locarno zmieniło gruntownie sytuację Rzeszy. Już w Locarno zdawaliśmy sobie sprawę z zamieszania, jakie wywoła ukazanie się nasze na scenie. Mieliśmy tam pierwszą rolę, a wszyscy inni stali się znowu figurami mało znacznymi. Benesz i Skrzyński musieli czekać w sąsiedniej sali tak długo, aż kazaliśmy ich wpuścić. Oto dwa państwa, które powstały pod protekcją wielkich mocarstw, jak dzieci, którym się daje klej, a które w chwili, kiedy te same mocarstwa sądzą, że porozumia się z Niemcami, pozostawia się prosto własnemu losowi.

Nowy lot transatlantycki.

Harbour Grace. (Nowa Ziemia). 13 maja. (PAT.) Wylądował tu dziś znany amerykański lotnik Reichers, który w dniu wczorajszym rozpoczął z New Wark (stan New Jersey) lot transatlantycki do Paryża. Po krótkim postoju lotnik udał się w dalszą drogę.

Kombatanci włoscy w Toruniu.

Toruń, 13 maja. (PAT.) Dziś popołudniu przybyła do Torunia delegacja kombatantów włoskich, witana serdecznie przez przedstawicieli władz pomorskich, polskich związków Obrońców Ojczyzny, oraz szerokich sfer miejscowego społeczeństwa. Dziękując za powitanie, przewodniczący wycieczki poseł Coselschi wyraził radość z okazji po bytu delegacji w murach miasta w którym urodził się znakomity uczonek polski Mikołaj Kopernik. Po złożeniu wizyty wojewodzie pomorskiemu Kirtiklisowi goście włoscy w towarzystwie

przedstawicieli Polsk. Zw. Obr. Ojczyzny i władz udali się na zwiedzenieabytków i pamiątek miasta. Zwiedzili ratusz, mury, otaczające miasto, oraz inne zabytki. Duże wrażenie wywarła na uczestnikach wycieczki toruńska krzywa wieża, która przetrwała 7 wieków. Przypomina ona słynną krzywą wieżę w Pizie. O godz. 15 goście udali się do prywatnych apartamentów wojewody Kirtiklisa, gdzie podejmowani byli obiadem, następnie o godz. 17 odjechali samochodami w kierunku Gdy-

Pismo Apostolskie na falach eteru.

Citta del Vaticano, 13 maja. (PAT.) W niedzielę w dniu Zielonych Świąt o godz. 11-tej radiostacja watykańska nada Pismo Apostolskie, które transmitowane będzie w 24 językach. Długość fali wynosić będzie 50.26 m.

Reorganizacja służby bezpieczeństwa we Francji.

Paryż, 13 maja. (PAT.). Tardieu odbył z ministrami Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz z szefami służby bezpieczeństwa konferencję, na której omawiano całokształt przepisów, obowiązujących cudzoziemców we Francji, oraz sprawy reorganizacji służby bezpieczeństwa w stosunku do prezydenta Republiki. Powzięto szereg postanowień, które zostaną wkrótce podane do wiadomości publicznej.

Bezrobotny Hiszpan napadł na ex-króla Alfonsa XIII.

Marsylja, 13 maja. (PAT.). Hiszpan Gonzales Macereres napadł na b. króla Alfonsa XIII i kilkakrotnie uderzył go pięścią w twarz. Zatrudniony on był jako robotnik przy budowie hangaru w La Madrague, przez który król musiał przejść po opuszczeniu okrętu w drodze do swego powozu.

Echa buntu w więzieniu angielskim.

Londyn, 13 maja. (PAT.) Dziś wydano wyrok w sprawie oskarżonych o udział w buncie, jaki wybuchł w więzieniu w Dartmoor w styczniu b. r. 21 z pośród oskarżonych skazanych zostało na karę od 15 miesięcy do 12 lat więzienia, którą to karę rozpoczną odsiadywać po upływie odsiadywanej przez nich obecnie kary więzienia. 9 oskarżonych uwolniono.

Anglja protestuje przeciw propagandzie komunistycznej w Indjach.

Berlin, 13 maja. (PAT.) Z Moskwy donoszą, że rząd angielski przesłał za pośrednictwem swego ambasadora rządowi Z. S. S. R. pismo protestujące przeciwko wzmagającej się ostatnio propagandzie komunistycznej w In-

djach. Rząd angielski czyni za to odpowiedzialnymi koła moskiewskie, stwierdzając, że poczynania takie naruszają umowę Henderson-Dowgalewski, zobowiązującą oba państwa do niewtrącania się do spraw wewnętrznych.

Sprawcy napadu na Klotza przed sądem.

Berlin, 13 maja. (PAT.) Poseł narodowo-socjalistyczny Georg Strasser, oskarżony o udział we wczorajszym napadzie na dr. Klotza w Reichstagu, aresztowany został dziś rano na dworcu w chwili, gdy zamierzał wyjechać do Monachium. Strasser i ujęci wczoraj posłowie hitlerowscy Heines (skazany już raz na 5 lat za zabójstwo), Weitzel (skazany na 3 lata więzienia za współudział w niedozwolonych operacjach), oraz Stegmann, znaleźli się przed sądem, który dziś przedpołudniem prze-

prowadzał rozprawę w trybie doraźnym.

Wszyscy oskarżeni byli pozatem już oskarżeni za przestępstwa polityczne i wykroczenia przeciwko porządkowi publicznemu. Prokurator zażądał kary 4 miesięcy więzienia dla Heinesa i Stegmanna, oskarżonych o wspólne dokonanie napadu i zadanie ciężkich obrażeń cielesnych, dla oskarżonego Weitzela na 2 miesiące, oraz dla Strassera kary 100 mk. grzywny za obrazę czci. Rozprawa trwa.

Parlamentarzyści angielscy wybierają się do Polski.

Londyn, 13 maja. (PAT.). W najbliższych dniach wybiera się do Polski oraz na Litwę wycieczka czterech parlamentarzystów angielskich, którzy wszyscy należą do partji konserwatywnej. Kierownikiem wycieczki jest wybitny parlamentarzysta sir John Sandeman Allen, poseł z Liverpoolu, jeden z najwybitniejszych w Anglii specjalistów od ubezpieczeń żegluga-wych i rzeczoznawca w sprawach zagranicznej polityki handlowej. Sir John Sandeman Allen jest członkiem

rady Związku Międzynarodowych Izb Handlowych i w tym charakterze był już w Polsce. Towarzyszą mu poseł konserwatywny Somervell, który jest wybitnym adwokatem w Londynie, oraz dwóch młodych posłów konserwatywnych, wybranych dopiero w czasie zeszłorocznych wyborów do Izby Gmin, Buchan-Hepburn i Wedderburn. Parlamentarzyści angielscy interesują się w pierwszym rzędzie sprawami gospodarczymi.

Uchwały Rady Ministrów.

Warszawa, 13 maja. (PAT.) W dniu dzisiejszym odbyło się pod przewodnictwem p. prezesa Rady Ministrów Prystora posiedzenie Rady Ministrów. Na posiedzeniu tem Rada Ministrów poza załatwieniem szeregu spraw bieżących powzięła uchwałę w sprawie ustanowienia urzędu ministra rolnictwa i reform rolnych i w sprawie zniesienia Ministerstwa robót publicznych.

Bilans

Banku Polskiego.

Warszawa, 13 maja. (PAT.) W ubiegłej dekadzie Bank Polski, celem uzupełnienia swego zapasu dewiz, wymienił około 30 milj. złota na dewizy, wobec czego zapas złota zmniejszył się o tę sumę i wynosi obecnie 544 milj. 228 tys. zł. Równocześnie zapas dewiz, zaliczonych do pokrycia, wzrósł dzięki przewyżce skupu nad sprzedażą o kwotę nieco wyższą, mianowicie o 31 milj. 142 tys. zł. i osiągnął sumę 71 milj. 979 tys. zł. Portfel wekslowy spadł o 18 milj. 555 tys. zł. i wynosi 614 milj. 342 tys. zł. Stan pożyczek zastawnych zmalał o 1 milj. 164 tys. zł. do sumy 115 milj. 869 tys. zł. Inne aktywa wynoszą kwotę 150 milj. 776 tys. zł. t. j. o 15 milj. 221 tys. zł. większą, niż w poprzedniej dekadzie.

W pasywach pozycja natychmiast płatnych zobowiązań wzrosła o 40 milj. 183 tys. zł. (169 milj. 380 tys. zł.) Obieg biletów bankowych zmniejszył się o 43 milj. 242 tys. zł. (1.104 milj. 259 tys. zł.)

Stosunek procentowy pokrycia obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku wyłącznie złotem wynosi 42.73 proc. (12.73 proc. ponad całkowite pokrycie statutowe), pokrycie kruszcowo-walutowe wzrosło do 48.38 proc. (8.38 proc. ponad pokrycie statutowe), wreszcie pokrycie złotem samego tylko obiegu biletów bankowych wynosi 49.28 proc.

Udaremnienie zamachów w Hiszpanji.

Madryt, 14 marca. (PAT.) Policji udało się wpaść na trop organizacji, mającej na celu dokonanie szeregu zamachów na prezydenta republiki i członków rządu.

Coś dla Freuda.

Parę miesięcy temu omawialiśmy na tem miejscu powieść niemieckiego pisarza, Leonarda Franka, osnutą na tle „Schwesterkomplex'u“. Kazirodca miłość seksualna między rodzeństwem, będąca w prapoczątkach bytu człowieka czemś zupełnie naturalnym i prostym, a uznana za zbrodnię dopiero pod wpływem cywilizacji, została przez autora „Brata i Siostry“ ujęta tak delikatnym chwytem, że książkę można było przeczytać bez odrazy, a mówić o niej — bez zakłamania.

Zapewne pojawienie się tej powieści w przekładzie polskim, a może i życzliwe wzmianki w prasie o książce przeciętnej, ale nacechowanej wielką subtelnością i wycuciem piękna, zachęciły krakowską autorkę, Marię Midowiczową, do pisania czegoś jeszcze bardziej sensacyjnego, czegoś, co było już, ale nigdy w takiej szacie i w takim oświetleniu.

Początkująca pisarka wystąpiła na plac boju ni mniej ni więcej tylko z „Mutterkomplex'em“. Czemżeż jest Frank, a nawet Przybyszewski, czemże Wilde nawet i lord Byron wobec „Szkariatnego Sonetu“, świadomej miłości seksualnej syna i matki?

Jest znaną cechą pisarzy małego lotu, a dominującym rysem u grafomanów, poszukiwanie sensacyjnych, okropnych, niesamowicie pachnących tematów. W pojęciu tych entuzjastów pióra, temat jest podstawą dzieła. Z oburzeniem czytają „wiecznie te same“ historie, nie patrząc na ujęcie ich, śle-

Zgon prezydenta Doumera spowodował odłożenie egzekucji.

Tej samej nocy, gdy prezydent Doumer wydał ostatnie tchnienie w lecznicy Beaujon, ustawiono gilotynę pod bramą więzienia Santé w celu wykonania wyroku śmierci na skazanym za zbrodnię zabójstwa apaszu Eugenjuszu Boyer.

Kat Deibler przybył wraz z pomocnikami, zjawili się też prokurator. Głowa skazańca miała za chwilę spaść pod nożem gilotyny. Gdy wtem wpadł w pełnym pędzie na podwórzec więzienny kurjer na motocyklu, przywożąc ze sobą rozkaz ministra sprawiedliwości, aby wstrzymać egzekucję.

Stało się to za sprawą interwencji adwokata broniącego Boyer'a. Udał się on natychmiast na wieść o zama-

chu na prezydenta do kliniki Beaujon i przedstawił ministrowi sprawiedliwości prośbę o wstrzymanie egzekucji Boyer'a, dowodząc, iż prezydentowi republiki przysługuje do ostatniej chwili prawo udzielenia łaski skazańcowi. Ponieważ prezydent leży na łożu śmierci i zgon jego może nastąpić każda chwila, przeto adwokat prosił, aby egzekucję odłożyć aż do chwili obioru nowego prezydenta, który zadecyduje o losie Boyer'a.

Minister uznał słuszność wywodów adwokata, porozumiał się z czekającym w klinice ministrem spraw wewnętrznych i podpisał natychmiast odnośny rozkaz, który kurjer zawiózł do więzienia.

Nawet Litwini poznali się na tem.

Do niedawna jeszcze bardzo bezkrytycznie oceniała prasa i opinia litewska wydarzenia niemieckie. Od pewnego czasu daje się jednak nawet na Litwie zauważyć pewne pod tym względem otrzeźwienie.

I tak „Lietuvos Zinios“ pisząc o zwycięstwie Hitlera, wyraża się o niem, jak następuje:

„Nieorganizowane masy niemieckie przagnęły zmian, któreby radykalnie zmieniły ich ciężką sytuację gospodarczą. Hitler obiecuje dokonać tego jed-

nem kiwnięciem ręki. Oszukani przez niego ludzie nie wiedzą, że Hitler jest agentem monarchji i wielkiego kapitału. Po objęciu przez Hitlera władzy robotnicy zobaczyliby w jakim raju się znaleźli. Narazie jednak Hitler triumfuje jako przywódca tłumów. Rozpamiętanie się hitlerowców nie zapowiada pokoju nie tylko dla Niemiec, lecz i dla całej Europy. Dlatego też oczy wszystkich są skierowane na Niemcy, które przeżywają decydujące dni walk między demokracją a hitlerowcami.

Panami Gdańska są hitlerowcy.

Monachjum, 13 maja. (PAT.) Socjalistyczna „Münchener Post“ przynosi pod nagłówkiem „Nazi-Kurs in Danzig“ korespondencję o tamtejszych stosunkach politycznych, z której wynika, że prawdziwymi panami wolnego miasta są dziś hitlerowcy. Korespondent stwierdza, że na 5 morderstw dokonanych przez hitlerowców, władze gdańskie zareagowały zaledwie czasowym zakazem noszenia uniformów. W przeciwieństwie do tego wszystkie robotnicze organizacje samoobrony zostały przez rząd gdański zlikwidowane. Rząd gdański nie po-

zwala partjom lewicowym na urządzenie zebrań, motywując swe stanowisko śmiesznyin wykrętem, że zachodzi obawa, iż mogą one być wykorzystane dla wywarcia na rząd nieparlamentarnego nacisku w sprawie rozwiązania bojówek hitlerowskich. Prasa socjalistyczna, kończy dziennik, domagająca się rozwiązania istniejących bezprawnie na terenie Wolnego Miasta formacji hitlerowskich, których rozwiązanie zaleciła już przed rokiem Liga Narodów, jest przez policję gdańską konfiskowana.

Pan Wicepremier Zawadzki o ś. p. Doumerze.

Onegdaj wygłosił przed mikrofonem Polskiego Radja p. wicepremier Zawadzki przemówienie, poświęcone pamięci prezydenta Doumera.

Wielka burza na Wołyniu.

Krzemieniec, 13 maja. (PAT.) Gwałtowna nawałnica, która nawiedziła południo-zachodnią część powiatu krzemienieckiego, wyrządziła ogromne szkody. Najbardziej została dotknięta gmina Począjów. Na terenie tej gminy woda zniosła kilkanaście mniejszych mostów drewnianych i uszkodziła jeden most kamienny. Wyrwy na zniszczonych drogach dochodzą do półtora metra głębokości. Z górą 400 hektarów zasiewów i kilkadziesiąt hektarów łąk nad rzeką Ikwą pokrytych jest muliem i kamieniami, naniesionymi z okolicznych wzgórz.

O moratorium dla długów wojennych.

Waszyngton, 14 maja. (PAT.) Przewodniczący organizacji robotniczych wystąpił do prez. Hoovera z propozycją ogłoszenia 25-letniego moratorium dla długów wojennych w zamian za zgodę państw dłużniczych na import towarów amerykańskich.

wości powieści — musimy rozprawić się z jej nieopatrzoną twórczynią, która w imię prawdy i szczerości, w myśl szczytnej zasady: „Kto pisze, niechaj pisze — bez obłudy!“ popełniła kardynalną pomyłkę.

Na „Mutterkomplex“ można patrzeć jedynie od strony psychologiczno-lekarskiej. Niewątpliwie są jednostki, mocniejszymi węzłami związane z matką, lub ojcem, ale właściwa barwa tych uczuć, biorących początek w kompleksie erotycznym, pozostaje dla nich nieświadoma. Z chwilą uświadomienia pociągu seksualnego do rodziców, występuje zboczenie. Z chwilą pójścia za głosem zboczenia — powstaje zbrodnia.

Wśród wszelkich zbrodni seksualnych, kazirodztwo między rodzicami a dziećmi jest nie u w a z a n e, ale głęboko odczute przez człowieka, jako najohydniejsze przestępstwo i jako grzech przeciw naturze. Ktokolwiek rozwiązywał kiedyś problemy kazirodztwa tego typu, zajmował wobec nich stanowisko zdecydowanie negatywne. W dziejach literatury (poza Starym Testamentem, gdzie córki dla ratowania męskiej linii rodu, zachodzą w ciążę z ojcem) dwa zostały klasyczne dowody wstępu człowieka do kazirodztwa: Edyp i Beatrix Cenci. W „Edypie“ został wydobyty najgłębszy tragizm losów z przypadku, który nieświadomie zespolił matkę z synem (podobnie nieświadomość łączy zrazu brata i siostrę w powieści Franka). W „Beatrix Cenci“ nakreślono obraz zwięźszej zbrodni, dokonanej na czystej istocie przez zboczeńca. Nigdy jednak największym nawet talentom literackim świata, nie przyszło na myśl w

spół sposob dodatni przedstawić miłość kazirodczą syna i matki. Na to bowiem trzeba nie odwagi, ale niedoświadczenia zarówno w sprawach życia, jak i literatury.

Zapewne ów aprobujący, choć tragiczny w skutkach, (matka i syn kończą samobójstwem, syn jednak nie z obrzydzenia do siebie, lecz z rozpacz po stracie matki-kochanki) wydzwięk tematowi nasunęło autorce życie zwierząt, gdzie kwestje kazirodztwa nie istnieją, i antyczna maksyma: „Naturam si sequemur ducem...“ Ale natura zna i inne interesujące formy erotyzmu, jak n. p. pożeranie kochanka przez samicę, i takie objawy życia, jak zjadanie potomstwa przez rodzicielkę — czyż jednak człowiek mógłby je naśladować? — Pisarzowi wolno zresztą małować każdy, chociażby i zboczony przejaw życia, ale musi zajmować wobec tematu stanowisko, jeśli nie „moralne“ (to słowo u snobów straciło wszelką siłę), to zdrowe.

Książka Midowiczowej, która wyrosła z zupełnie subiektywnego i chorobliwego pojmowania erotyzmu, jako zjawisko literackie również nie zasługuje na obszerniejsze omawianie. Jest ona tylko typową ilustracją spustoszeń, jakie w mniej i więcej poczytywanych mózgach poczyniła popularyzacja wiedzy.

„Szkariatny sonet“ — to „nic“ dla czytelników, ale „coś“ dla Freuda. Nietyle ze względu na problemat książki ile dla kompleksów psychopatycznych dochodzących do głosu coraz śmielej i coraz bezkarniej.

Dr. J. Gamska-Lempicka.

* Marja Midowiczowa: „Szkariatny Sonet“, Kraków, 1932, Skład gl.: Gebethner i Wolff, Str. 183 in 8°.

Przeciw hemoroidom?

jedynie „HERIDAL” BARCIKOWSKI

najtańszy i naj-
lepszy środekCena tylko
żł. 3.20

- działa pewnie
- uśmierza bóle
- usuwa zapalenie

Do nabycia we wszystkich aptekach i składach aptecznych

Wznowienie procesu Gorgonowej.

Przerwana na 14 dni rozprawa Gorgonowej, rozpoczęła się dziś o 9-tej rano.

Listy.

Na wstępie rozprawy prok. Laniewski zwraca uwagę, że w kilku dziennikach ogłoszono rzekome listy Gorgonowej, które wyglądają jak fałszyfikaty. Poza formalnym przewodem sądowym — mówi prokurator — wszczęto drugi proces, nieformalny, który ma identyczny cel z tu się toczącym, t. j. aby wśród sędziów przysięgłych wyrobić opinię do wydania wyroku.

Obrońca w odpowiedzi wskazuje, że w spisie dowodów rzeczowych znajduje się wniosek o odczytanie korespondencji, dołączone, do aktów. A jeśli z odczytania tych aktów na rozprawie zrezygnował, to dlatego, że nie znał ich treści. Wnosi więc teraz o ich odczytanie.

Prokurator sprzeciwia się temu wnioskowi, zapowiadając, że gdy trybunał dopuści te wnioski, to on zgłosi cały szereg wniosków, m. in. o przesłuchanie Edwina Gorgona, który znajduje się w Ameryce, o odczytanie całego szeregu listów, znajdujących się w jego posiadaniu, o przesłuchanie około 20 dalszych świadków itd.

Przewodniczący stwierdza, że ogłoszenie listów w czasie przewodu sądowego jest niewłaściwe. Następnie przegąda załączone do aktów listy, — rzekomo pisane przez Gorgonową do męża w Ameryce.

Detektyw z przeszłością

Przewodniczący odczytuje wyciąg z aktów prokuratury w sprawie Hallemby. Był karany za usiłowane zgwałcenie 3 mies., za występłą krydę 50 dni, za występłą zniewolenia i mies. więzienia, za zbrodnię oszustwa pół miesiąca.

Obecnie toczy się przeciw niemu rozprawa karna o oszustwa związane z ogłaszaniem się jako prywatny detektyw. Przewodniczący cytuje cały szereg faktów, które wskazują, że Hallemba wyłudzał od całego szeregu osób wielkie sumy pieniężne.

Do jednej np. z artystek teatru katowickiego pisał listy, w których groził jej, że ujawni pewne intymne fakty z jej życia, jeżeli nie zapłaci mu pewnej sumy pieniędzy.

Następnie Sąd rozpoczął odczytywanie protokołu ponownej analizy plam krwi.

Wyniki badań krwi.

Badania dokonywał prof. Hirsfeld. Najpierw badania przeprowadzono w Zakładzie badania środków żywności, następnie ponownie badano „lica sądowe” w Państ. Zakładzie Higieny. Celem stwierdzenia śladów krwi na przedmiotach wziętych z willi Brzechowickiej, badano je „metodą Teich-

mana”. Dla rozróżnienia czy plamy krwi pochodzą od zwierzęcia czy od człowieka, badano przedmioty „metodą biologiczną”. Metodą Teichmana stwierdzono wogóle krew, a „metodą biologiczną” krew ludzką.

Określenie grupowej przynależności krwi przeprowadził Państw. Zakład Higieny. Opinia znawców zawiera dokładny opis sposobu stwierdzenia przynależności grupowej krwi. Zasady te obejmują kilka stron maszynowego pisma. Wynik badania krwi oskarżonej należy do grupy O. Krew Lusi należy do grupy A.

Krew grupy A stwierdzono na dolnej części futra w prawym rękawie Gorgonowej. Badana za pomocą najczulszej metody podszewka futra nie wykazała grupy A. Na chustce znaleziono krew A. Także i na niezakrzawionych częściach chustki znaleziono ślad elementu A. Krew oskarżonej należy do grupy O.

Plamy krwi na murze nie pochodzą od krwi grupy A.

Prokurator wykazuje sprzeczności.

Prokurator stwierdza w dalszym ciągu rozprawy, że biegli wprowadzili zamęt, stwierdzając w ciągu śledztwa ponad wszelkie wątpliwości pewne fakty, które później na rozprawie odwołali, względnie poddali w wątpliwość. P. Przewodniczący przesłał wobec tego badane już raz przedmioty do Warszawy. Ztamtał nadeszła opinia, która w niektórych odpowiedziach jest sprzeczna z opinią znawców lwowskich. Przysięgli nie mogą opierać się na takich eksperymentach. Wobec tego zgłasza cały szereg wniosków m. i. zwrócić się do Wydziału medycznego uniwersytetu. Jana Kazimierza o skontrolowanie wszystkich orzeczeń znawców, ewentualnie wraz z przeprowadzeniem ekshumacji zwłok.

Nieskorzystać z tych wniosków tylko wtedy powinien — zwraca się prokurator do trybunału — Wysocki Sąd, jeżeli dojdzie do przekonania, że wyniki takich badań są dla kryminalistyki bez znaczenia.

Obrońca nie widzi sprzeczności w orzeczeniu znawców lekarzy. Co do orzeczenia znawców-chemików, to wprowadził opinię ich rzeczywiście była niejasna, ale została skontrolowana przez Państwowy Instytut Higieny, jedyny nie tylko w Polsce, ale i w Europie tego rodzaju Zakład.

Dalsza kontrola jest zupełnie zbędna gdyż tylko opinia pierwszych biegłych była niejasna.

Na tem przewodniczący zamyka pierwszą część rozprawy, zarządzając półgodzinną przerwę. W dalszym ciągu prez. Antoniewicz uchyla zarówno wnioski prokuratora jak i obrońcy w kierunku przesłuchania Gorgonowej i świadków prokuratury, jak też odczytanie listów Gorgonowej do męża i związane z tem przesłuchanie znawców

języka polskiego. Uchyła również wniosek co do kontroli lwowskiego fakultetu medycznego.

Jedno pytanie.

Następuje odczytanie pytania do ławy przysięgłych: Czy oskarżona jest winna szkodliwemu działaniu które w nocy z dnia 30 grudnia 1931 na 1 stycznia 1932 spowodowało śmierć Elżbiety Zarembianki.

Wobec braku jakichkolwiek zapytań przewodniczący ogłasza przerwę po której z uderzeniem godziny 12-tej zabiera głos prokurator.

Mowa prokuratora Laniewskiego.

Doktor Alfred Laniewski mówi: Panowie Sędziowie. Ponura pieśń jaka doszła do nas z Łączek pod Lwowem, burza jaka się rozszalała nad willą Brzechowicką wywołała żywe echo w sercach waszych. (Dalszy ciąg mowy podajemy w skróceniu).

Postanowiłem skrzępować ręce moje związać myśli wyostrzyć mózg by dostać się do jądra prawdy. W czasie procesu byłem raczej świadkiem, niż oskarżycielem. Ale prawda przyszła do mnie. Prawda przyszła do mnie! Mam dwie drogi do wyboru: albo obudzić w was gamę uczuć, uczucia ojcowskie, rodzinne, namiętność, nienawiść. Jest to droga łatwa i wdzięczna dla mówcy ja jednak odrzucam frazes, odrzucam poetyzowanie. Rezygnuję z pokusy krasomówstwa. Obieram drugą drogę. Badając, analizując, zbuduję pomost jeśli nie do serca, to do mózgow.

W ostatnich latach przesnął się przedemną istny korowód zbrodni: kochanki, zabijające kochanków, matki rozbijające o bruk główki swoich dzieci. Niech panów nie wprowadza w błąd szkarlat mojej togi, który może krew komu przypomina. Wierzęcie mi panowie, że wobec tych wszystkich ludzi, potępionych przez Boga, ludzi i siebie samych, ja stawałem zawsze jak człowiek wobec człowieka. Nie zimnym skalpelem chirurga badałem sumienia. Zstępowałem w duszę tych nieszczęśliwców łkliwość i ostrożnie. I poszedłem, proszę panów, w duszę Emilji Margerity Gorgon, tak jak się idzie w duszę kobiety: nie brutalnie, nie ze złością, nie z uprzedzeniem. I nie zobaczyłem w tej duszy nic jasnego. Jest tam ciemność, na której wspomnienie budzą się złe uczucia.

Kim jest Margerita Gorgon — zapytuje prokurator. Niechce wchodzić w jej przeszłość, pragnąc zostawić w niej wszystko, co mogło być przed laty piękne, święte, i dobre. Nie trzeba pastwić się nad kimś, nad kim do syta pastwić się los. Mówca pomija miłości oskarżonej, nie zastanawia się nad tem czy i ilu miała kochanków, czy była wierną mężowi i czy prawdziwe są jej listy do niego. Sensacyjno-erotycznego w posmaku nikt w mowie prokuratora nie znajduje.

Bierze on pod uwagę dopiero pobyt Gorgonowej w domu Zaremby. Zostawił ten pobyt w pamięci wszystkich obraz Rity Gorgon, jako kobiety samolubnej i złej. Celem jej wyłącznym był jej własny interes. Walczyła przeciw wszystkiemu, co mogło stanąć temu na przeszkodzie. Miała dwa obowiązki w domu Zaremby: wierność wobec przyjaciela-kochanka i życzliwość opiekę nad dziećmi. Gorgonowa przekroczyła jedno i drugie. Mówca pomija stosunek jej do Zaremby, zajmując się szczegółowo tylko stosunkiem jej do dzieci, wobec których wszyscy świadkowie stwierdzili niechęć oskarżonej i kompletne zaniedbanie. Stosunek Gorgonowej do Lusi z chwilą, gdy Lusja zaczęła dorastać, i patrzeć krytycznie na sprawy domowe, zaczyna przybierać rozmiary życiowego problemu. Zaczyna się walka o dom i zaufanie Zaremby, walka, której musi ulec albo córka albo „pani” Prokurator na tle usposobienia trudnej do prowadzenia, ale kochającej rodziców Lusi, naświetla możliwości popełnienia zbrodni przez oskarżoną. Zaremba stanął między

dwiema kobietami, z których jedna usidliła jego zmysły, a druga wystąpiła w obronie najświętszych praw dzieci do ojca.

Zbliża się moment krytyczny. Chwila przeprowadzki Zaremby z dziećmi do nowego domu, w którym ma panować Lusja, a do którego wstęp będzie Gorgonowej wzbroniony. Przytoczyszy znane zeznania świadków co do gróźb ze strony oskarżonej, mówiący wyraźnie o jej jasnym uświadomieniu sobie katastrofy życiowej, zbliża się mówca do najbliższych, bezpośrednich motywów zbrodni. W zupełnym opuszczeniu Gorgonowej przez rodzinę, w niemożności otrzymania nowej pracy, w chęci zatrzymania i domu Henryka Zaremby i jego samego dopatruje się bezpośrednich przyczyn czynu. Były to nienawiść i rachuba.

W dalszym ciągu bierze pod uwagę mówca możliwość że zabił kto inny. Wyznaje, że sam szukał najwęższych nici, któreby go naprowadziły na ślad innego mordercy. Nie znalazł ich. „Możeście wy je znaleźli, panowie przysięgli, to uwolnijcie oskarżoną, ale zaklinam was, jeśliście takiej nici nie znaleźli...”

Zaczyna się zbieranie dowodów oskarżenia Obracają się one w uzasadnienie psychologicznem. Świadczenie Hallemby nie wydaje się prokuratorowi bez znaczenia, jak tego chce obrona. Fakt że był on szereg razy karany, u-prawdopodobnia tylko podejrzenie. Ale mniejsza oto. Najważniejsze jest to że oskarżona w Lusie dopatruje się wroga i to jest prawda.

W szukaniu mordercy poza domem Zaremby nie zaniebano niczego. Wacht mistrz Treła szuka przedewszystkiem na zewnątrz. Gorgonowa, wbrew oczekiwaniu otoczenia, okazuje niezwykłą siłę a nawet snuje kombinacje śledcze. „Komuniści”, „kaflarze”, „ukryty towarzysz Kamiński”, „okno otwarte”, to są wszystkie domysły Gorgonowej, która je podsuwała w policji.

Rozważając zdanienia tragicznej nocy 1 stycznia 1932 przechodzi prokurator kolejno znane ze śledztwa i z toku przewodu sądowego momenty: kwestię psa, śladów na śniegu i t. d. Wszystkie ślady zacieśniają się dokoła willi Zaremby. Sypk: śnieg, który padał bez przerwy tej nocy, a musiał ustąpić za najlżejszym dotknięciem, nie wykazuje żadnych śladów w dalszym promieniu. Wykluczone jest przyjscie mordercy z zewnątrz. Okno było za wąskie i otwarte od środka, a trudno przypuszczać żeby Lusja otworzyła je na noc. Niema również dowodów że drzwi były zamknięte. To wszystko zdaje się przemawiać za tem, że jedynym sprawcą zbrodni mógł być ktoś z domowych, a przedewszystkiem Gorgonowa, którą 48 godzin zaledwie dzieliło od zupełnego zerwania z domem Zaremby.

Po przerwie, prokurator w dalszym ciągu kontynuuje swe świetne przemówienie.

Czy się przyjmie, że Gorgonowa winna jest, czy niewinna, faktem pozostanie, że nikt nie wtargnął z zewnątrz do willi. Nikt również nie miał interesu w zamordowaniu Lusi. Zeznania Stasia wskazują, że widział on pewne rzeczy, i że tym rzeczom wierzyć się musi. Widział on kobietę postać w futrze. To trzeba rozważyć. Gdyby Staś uległ sugestji — byłby od początku, zaraz przy zwłokach powiedział: Gorgonowa! Ale u niego wrażenie to ukladalo się w dłuższym przeciągu czasu. Nawet gdyby ją rozpoznał natychmiast, — zapewne nie powiedziałby zaraz. Przecież Gorgonowa — to była kobieta, z którą jego ojciec utrzymywał tak bliskie stosunki, a którą on znał od dzieciństwa. Zresztą jego spostrzeżenie łączy się ściśle z całym szeregiem faktów procesu.

Gdyby w każdym innym procesie przedstawiono tylko takiego jednego świadka, to — na tle wszystkich analogicznych okoliczności — w czasie o wiele krótszym wydanoby najsprawiedliwszy wyrok zasądzający.

Po morderstwie — zbudził się Staś i zawołał. Oskarżona znalazła się wte-

Ideologia i „program polityczno-społeczny“ mordercy Prezydenta Doumera.

Gdy zwłoki Prezydenta Francji, Pawła Doumera, złożone już zostały na wieczny spoczynek, — wysunęła się na czoło zainteresowań całej prasy europejskiej osobistość jego mordercy, Pawła Gorgułowa.

W tej chwili nie można sobie jeszcze zdać sprawy, kim jest właściwie ten człowiek. Faktycznym organizatorem i przewodzą „zielonych“ faszystów rosyjskich, agentem-prowokatorem bolszewickim, czy poprostu manjakiem i napół warjatem?...

Zwrócono przewodziestwem uwagę na broszurę Gorgułowa pt. „WszecRosyjska narodowa rolnicza partja zielona“, która podaje program „ideologiczny“ autora. Gorgułowa występuje tutaj, jako zdecydowany wróg bolszewizmu.

Według zredagowanego przezeń programu, wszystkie wioski i chutory winny łączyć się w lokalne pułki kawalerji lub piechoty, po 600 ludzi w każdym. Pułki te znnowu powinny łączyć się w zielone dywizje, które mają opanować bolszewickie zapasy, składy, banki i t. d. Trocki sprzedał Rosję Żydom. Dla Żydów socjalistów i cudzoziemców nie powinno być miejsca w nowej wolnej Rosji. Prezydentem rosyjskim może być ten, kogo naród wybierze, byleby nie komunistą, socjalistą, monarchistą, Żydem, obcokrajowcem czy cudzoziemcem. W przeciwnym razie, włościńska partja zielonych dokonuje niezwłocznie przy pomocy swej partyjne zielonej armji przewrotu państwowego i wybiera dyktatora. W nowej Rosji może korzystać z autonomji jedynie Ukraina. Natomiast Gruzja, Azerbejdżan, Abchazja, Dagestan, Czerkiesi, Tatarzy, Baszkiry, Turkmeni i t. d. — stanowczo nie mogą mieć przywilejów. Niepodległość Polski, Łotwy, Estonji, Litwy i Finlandji zostanie przez przyszłą Rosję uznana. Zielona armja będzie mogła z łatwością zwalczyć bolszewików, dzięki „czołgowi“ typu Medium C“ (?) oraz specjalnym mechanizmom. Uzbrowieni w takie mechanizmy zieloni partyzanci w sile 300 ludzi będą mogli odpić w ciągu 24 godzin ataki 6-tysięcznej watahy nieprzyjacielskiej, przyczem sami żadnych strat nie poniosą.

Wynalazcą owych nowych czołgów i „mechanizmów“ głosi się w swojej

książce sam Gorgułowa, przyczem nazywa samego siebie „pierwszym zielonym dyktatorem-partyzantem“. Gorgułowa nie poprzestaje jednak na armji partyzanckiej. Propaguje on również założenie „Dyktatorskiej gwardji“, składającej się z „rycerzy zakonu Zielonego Krzyża“, którego organizacją sam wymyślił. Kandydatem na ewentualnego dyktatora przyszłej Rosji (gdyby Prezydent Rosji był niegrzeczny) jest naturalnie także sam Gorgułowa. Obmyślił on nawet już mundury dla przyszłej armji. Armja umundurowana jest następująco: starorosyjska czapka bojarska, ozdobiona jasnym futerkiem, z zielonym aksamitnym denkiem. Na denku tym przyszyty jest złoty krzyż. Na przedzie znajduje się srebrny znak partji chłopskiej. Nad znakiem tym przymocowana ma być zielona kitka podobna do smereku. Żołnierze noszą zieloną aksamitną rubaszkę; na rękawach widoczny jest znak dyktatorski: czaszka i dwa pieszczelone skrzyżowane pomiędzy dwiema rusznicami.

Słowa: pan i towarzysz nie mogą być w Rosji już nigdy wymawiane. Obowiązuje tylko słowo: obywatel.

Treść książki Gorgułowa, która jest mieszaniną projektów (od biedy) realnych z fantazjami i śmieszniemi drobiazgami, świadczyłaby, że jest on manjakiem i że cierpi na manję wielkości. Istnieją też wiadomości, że Gorgułowa zamknięty był niegdyś w Jekatierinodarze w Rosji w zakładzie dla chorych umysłowo, a jeden z lekarzy praskich (gdzie morderca długo przebywał) wystawił mu świadectwo, że uległ częstym napadom depresji.

Nasuwa się jednak pytanie, czy z drugiej strony ten „obłąd“ Gorgułowa można brać na serio? Czy nie jest to poprostu tylko okaz politycznego fantasty, posiadającego pozatem zdrowe

zmysły? Czy nie stał on faktycznie na czele jakiejś organizacji faszystów rosyjskich, marzącej o pokłóceniu Francji z Sowietami i o zniszczeniu bolszewików? Przecież ten sam „obłąkaniak“ potrafił sfalszować dyplom doktorski, zdobyć sobie praktykę lekarską, pisać niezłe powieści, ożenić się z bogatą Szwajcarką, córką handlarza jarzyn z Wintherthur, zebrać w krótkim czasie niemały osobisty majątek itd.

Najciekawsza i najprawdopodobniejsza jest atoli trzecia koncepcja, która pasuje Gorgułowa na niezwykle sprytnego agenta prowokatora bolszewickiego G. P. U. — B. prezydent Francji, Millerand, odwiedzając zwłoki Doumera, powiedział odrazu, że Gorgułowa jest agentem bolszewickim. Podobną informację podają źródła praskie, stwierdzające, że morderca Doumera był na służbie Sowietów i zostawał w ścisłych stosunkach z znanymi agentami-prowokatorami. Prawdziwie sensacyjną wiadomość podało znów wczoraj jedno z pism krakowskich, na podstawie informacji inż. Józefa Tylki z Lwowa, że Gorgułowa działał także na terenie Małopolski i Lwowa pod nazwą wiskiem Owsijenki, a na Węgrzech pod nazwiskiem Horvath; jako jeden z najwybitniejszych prowokatorów GPU. spowodował on na gruncie Małopolski cały szereg niebezpiecznych akcji ze strony małopolskiej organizacji bojowej ukraińskiej, poczem przez graniczne lasy uciekł przed naszą policją.

Nie chcemy jednak przesądzać w tej chwili sprawy, na którą rzuci zapewne ciekawe światło śledztwo francuskie.

Na czoło wysunęliśmy bezpośrednie źródło, tj. broszurę Gorgułowa, która mówi nam o jego „ideologii“.

(— x —)

Otwarcie centralnej fabryki protez dla inwalidów.

W dniu 19 b. m. odbędzie się w Warszawie przy ul. Kujawskiej otwarcie centralnej fabryki protez dla inwalidów wojennych Ogólnopństwowego Związku Kas Chorych, wybudowanej z inicjatywy i przy poparciu Min. pra-

cy i op. społ. Fabryka wzniesiona została w dążeniu do ulepszenia protez dla inwalidów wojennych. Posiada ona bieżącą specjalną stację doświadczalną, w której przeprowadzane będą badania nad ulepszeniem protez. Fabryka do-

Zielone Świątki.

Zielone Świątki należą chyba do najwesołszych, najpromienniejszych świąt w roku. Bo jeśli Wielkanoc, święto wiosny, nie zawsze bywa jeszcze ciepła i prawdziwie wiosenna, to dzień Zesłania Ducha Świętego zwykle jest ciepły i piękny. I — mniej lub więcej — ale zawsze jest naprawdę zielono.

To też od najdawniejszych czasów obchodzono w Polsce Zielone Świątki wesoło i uroczysto, i to we wszystkich stanach. Wogóle na wsi cały okres pomiędzy Wielkanocą, a Zielonemi Świątkami obfituje w obrzędy, związane z pracami rolnymi. Tak więc bydło, wypędzone poraz pierwszy na paszę stroi się w gałązki poświecone, mające odpędzić od niego choroby. Ogrody uprawia się i porządkuje gorączkowo, aby na Św. Jerzego były już wszystkie roboty skończone, bo inaczej nie wydadzą należytych urodzajów. W tymże dniu odprawia się na tę intencję nabożeństwo. Z dniem Św. Wojciecha znów związany był zwyczaj (i jest jeszcze w niektórych prowincjach Polski) tarzania się po ziemi, co ma rzekomo chronić przed bólami krzyża w czasie żniwa. Istnieje też przesąd tarzania się po ziemi przy pierwszym wiosennym grzmocie.

Każde święto wszelako musi służyć też za okazję do jakiejś wesołej zabawy.

Tak więc na Zielone Świątki w wielu okolicach Polski odbywa się na wsi pochod z tzw. „królowną“. Najładniejsza dziewczyna, przystrojona odświętnie i prowadzona przez towarzyszyki, odgrywa rolę królowej. Cały pochod chłopów i dziewcząt wiejskich obchodzi gra nice wsi, śpiewając:

„Gdzie królowna chodzi, tam pszenica [rodzi,

Gdzie królowna nie chodzi, tam pszenica [ca nie rodzi“.

Pochód kończy się ucztą i wesołą za bawą z tańcami.

Dotychczas jeszcze zarówno na wsi, jak i w mieście nawet przystraja się drzwi i pokoje zielenią, podłogę posypuje tatarakiem, młode brzoźki ze swą prześliczną drzącą zielenią najczęściej służą za przybranie. W okresie tym zielony jest najbujniejsza, najpiękniejsza i najbardziej intensywna. Nie darmo mówią na wsi:

„Na Zielone Świątki Najlepsze z krów wziątki“.

Mleko, masło majowe słusznie uchodzą za najzdrowsze.

Drugi dzień Zielonych Świąt zdawien dawna był dniem tradycyjnych zabaw ludowych. Oniś, za czasów królów polskich, zabawy te były bardzo pyszne i brał w nich udział nie tylko lud, ale król wraz z dworem. Zarówno

starcać będzie inwalidom protez nóg, rąk, oczu, ponadto zaś aparaty i obuwie ortopedyczne. Prawo do bezpłatnego otrzymywania protez przysługuje około 30.000 inwalidom wojennym.

Popisy kawalerji angielskiej.

W nadchodzące Zielone Świątki odbędą się w Windsorze w Anglii wielkie popisy konnej gwardji angielskiej, do których czynione są już od dłuższego czasu przygotowania. — Na zdjęciu naszym widzimy dwóch żołnierzy konnej gwardji angielskiej w jeździe z przeszkodami, jadących na oklep z siodłami w rękach.

Jubileusz klubu sportowego „Górka“ w Stanisławowie.

W dniach 14, 15 i 16 bm. obchodzi jak to już pokrótce w kronice stanisławowskiej donieśliśmy, jubileusz dziesięciolecia Sokoli Klub Sportowy „Górka“.

Z okazji jubileuszu należy Klubowi poświęcić kilka słów. Nie jest to bowiem tylko „klub sportowy“, zajmujący się piłką nożną, a w najlepszym razie lekkoatletyką — lecz placówka o dużym znaczeniu społecznym.

Dziesięć lat temu, dzięki pracy kilku ludzi, zaczęło się budzić nowe życie w opuszczonym gmachu Sokola II na Górcie. Pracy ofiarnych jednostek i pomocy finansowej miejscowego społeczeństwa — zawdzięczamy odnowienie budynku Sokola II., późniejszej siedziby klubu sokolego „Górka“.

Zmudną, lecz zaszczytną pracę rozpoczęła „Tow. Przyjaciół Młodzieży Szkolnej“, pozostając wówczas pod prezesurą p. Stanisława Wołoszyna. Praca ta miała z początku tylko wychowanie ideowe i duchowe młodzieży na celu. — By jednak rozszerzyć krąg zainteresowań członków i wciągnąć do swej pracy szerokie rzesze młodzieży — uruchamia Tow. kilka sekcji sportowych. W związku z reorganizacją Tow. — zmienia się też jego nazwa, która odąd brzmi: „Sokoli Klub Sportowy „Górka“.

„Górka“ pod prezesurą p. R. Schalera dba o rozwój poprzednio utworzonych sekcji, a to: piłki nożnej, narciarskiej i łyżwiarskiej. W tym też czasie powstają nowe sekcje, jak lekkoatletyczna, gier sportowych i in. — najbardziej czynną jest sekcja piłki nożnej — powstała z inicjatywy pp. Wołoszyna i E. Kwiatkowskiego, w których klub ma stałych i oddanych opiekunów.

Kierownikiem sekcji piłkarskiej jest m. Krawczyński. — Piłkarska drużyna „Górki“ zdobywa sobie wkrótce popularność na terenie Małopolski Wsch.

Bardzo czynne są również pozostałe sekcje Klubu. — Tak przedstawia się działalność sportowa „Górki“.

Natomiast jako Tow. sokole, bierze Klub corocznie udział w zlotach sokolich — i może się poszczycić niemal najliczniejszym zastępem młodzieży na zlotach w Warszawie, Wilnie i Poznaniu.

W czasie Zielonych Świąt obchodzi „Górka“ pozostając obecnie pod prezesurą p. Worobkiewicza — 10 lecie swego istnienia.

Uroczystość ta jest nie tylko świętem Klubu i dzielnic „Górka“, lecz także świętem sportu stanisławowskiego, to też protektorat nad nią objęli burm. poseł Chowaniec, prof. T. Dręgievicz, prez. Lw. Okr. Zw. P. N. i Michał Dziekoński, prezes VII. Okręgu Sokolego.

Dziś w dniu jubileuszu „Górki“, klubu sportowego i placówki wychowawczej — życzymy jej kierownikom dalszej owocnej jak dotychczas pracy — przy wychowywaniu młodzieży dla dobra Ojczyzny.

J. D.

H. P.

